

Розглянуто на інструктивно-методичній нараді НМЦ ПТО у Сумській області 13.09.2021

Аналітична довідка

щодо результатів моніторингу навчальних досягнень учнів у II семестрі 2020/2021 н. р.

Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Сумській області проведено моніторинг навчальних досягнень учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти Сумської області за II семестр 2020/2021 н.р.

Метою моніторингу є оцінка ефективності освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Сумщини за різними видами підготовки (загальноосвітня, загальнопрофесійна, професійно-теоретична, професійно-практична).

ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ПІДГОТОВКА

У додатку А наведено розподіл учнів, що вивчають загальноосвітні предмети, відповідно до рівнів навчальних досягнень (початкового, середнього, достатнього та високого).

У II семестрі 2020/2021 н.р. найбільший відсоток учнів, які вивчають предмети загальноосвітньої підготовки **на високому рівні**, спостерігався з предметів «Захист України» (19,7%), «Технології» (14,5%) та «Громадянська освіта» (9,5%); **на достатньому рівні** - «Громадянська освіта» (54,9%), «Інформатика» (53%), «Захист України» (52,1%), «Технології» (50%).

Варто звернути увагу на предмети, які значна частка учнів вивчають **на початковому рівні**: «Математика» (12,2%), «Фізика і астрономія» (12,2%), «Хімія» (12,1%), «Українська мова» (10,4%), «Українська література» (10,3%).

Середній бал із предметів загальноосвітньої підготовки по області становить 5,9 (додаток Б). У табл. 1 наведено розподіл предметів загальноосвітньої підготовки вище та нижче середньообласного значення середнього балу. Значення **вище середнього** спостерігається з таких предметів: «Всесвітня історія», «Зарубіжна література», «Інформатика», «Технології», «Громадянська освіта», «Захист України».

Табл. 1

Розподіл предметів загальноосвітньої підготовки відповідно до середньообласного значення середнього балу

Середній бал по області з предметів загальноосвітньої підготовки 5,9			
<i>Нижче середньообласного значення</i>		<i>Вище середньообласного значення</i>	
Математика	5,0	Всесвітня історія	6,0
Українська мова	5,2	Зарубіжна література	6,1
Іноземна мова	5,4	Інформатика	6,8
Фізика і астрономія	5,4	Технології	6,9
Хімія	5,4	Громадянська освіта	7,0
Історія України	5,5	Захист України	7,5
Українська література	5,6		
Біологія і екологія	5,6		
Географія	5,8		

У додатку Б наведено порівняння середнього балу з різних предметів загальноосвітньої підготовки у 2020/2021 та 2019/2020 н. р. Відповідно розподіл предметів загальноосвітньої підготовки відповідно до середньообласного значення середнього балу порівняно з 2019/2020 н.р. не змінився.

ЗАГАЛЬНОПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

На рис. 1 наведено розподіл учнів, які вивчали предмети загальнопрофесійної підготовки, відповідно до рівнів навчальних досягнень (початкового, середнього, достатнього та високого). Більшість з них (59%) опанували предмети загальнопрофесійної підготовки на достатньому рівні, і лише 11% - на високому.

Рис. 1.

У 2020/2021 н.р. (додаток В) найбільший відсоток учнів, які мають **високий рівень** знань з предметів загальнопрофесійної підготовки, спостерігався з хлібопекарського та макаронного виробництва (20,8%), а також сфери обслуговування (15,6%). У минулому навчальному році – з хімічного виробництва та лісозаготівельних робіт.

Найбільший відсоток учнів, які мають **достатній рівень** знань з предметів загальнопрофесійної підготовки, спостерігався з швейного виробництва (75%) та професій загальних для всіх галузей економіки (64,4%), сфери обслуговування (62,3%). У минулому навчальному році – з торговельно-комерційної діяльності та сфери обслуговування та будівельних, монтажних та ремонтно-будівельних робіт.

Відповідно навчальні досягнення учнів з напрямку трикотажного виробництва протягом двох останніх навчальних років є стабільно на достатньому рівні.

Відсоток учнів, які мають **початковий рівень** знань, був незначним і спостерігався лише з напрямку сільського господарства (1,8%).

У додатку Г наведено динаміку середнього балу з предметів загальнопрофесійної підготовки. У результаті порівняння успішності учнів з предметів загальнопрофесійної підготовки у 2020/2021 н.р. та 2019/2020 н.р. можна дійти висновку, що **середній бал по області підвищився на 0,1 і становить 7,2**. При цьому значне зниження середнього балу відбулося за напрямом хімічного виробництва (-1,2 б.), тоді як за іншими напрямами коливання не перебільшували $\pm 0,5$. **Варто звернути увагу на зазначену негативну динаміку середнього балу з напрямом хімічного виробництва.**

Найвищий середній бал з предметів загальнопрофесійної підготовки - з напрямку швейного виробництва (8,2), найменший – з напрямку хімічного виробництва (6,5). У минулому навчальному році найвищий середній бал спостерігався з напрямку торговельно-комерційної діяльності.

Середній бал за напрямами швейного виробництва, громадського харчування, сфери обслуговування, професій загальних для всіх галузей економіки, торговельно-комерційної діяльності, хлібопекарського та макаронного виробництва - вище середньообласного рівня.

ПРОФЕСІЙНО-ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА

На рис. 2 наведено розподіл учнів, які вивчали предмети професійно-теоретичної підготовки, відповідно до рівнів навчальних досягнень (початкового, середнього, достатнього та високого). Більшість з них (55%) опанували предмети професійно-теоретичної підготовки на достатньому рівні, і лише 10% - на високому.

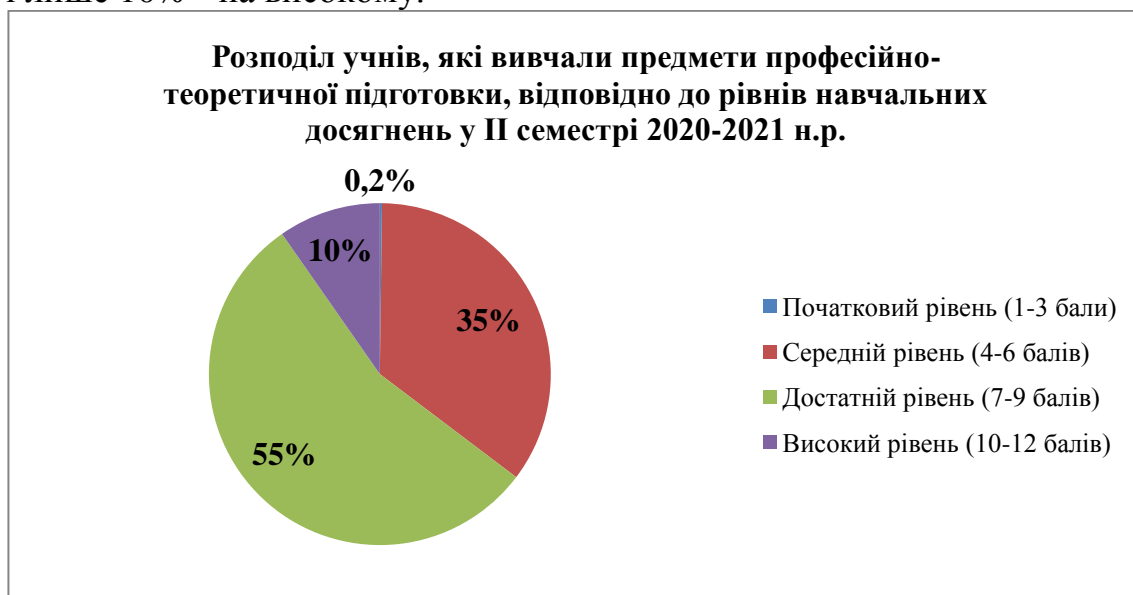

Рис.2

У 2020/2021 н.р. (додаток Д) найбільший відсоток учнів, які мають **високий рівень** знань з предметів професійно-теоретичної підготовки, спостерігався з напрямів хлібопекарського та макаронного (25%), трикотажного виробництва (22%), сфери обслуговування (17,3%). У минулому навчальному році – із трикотажного виробництва, сфери обслуговування, торговельно-комерційної діяльності.

Найбільший відсоток учнів, які мають **достатній рівень** знань з предметів професійно-теоретичної підготовки, спостерігався з трикотажного

виробництва (77,8%) та сільського господарства (59,5%), сфери обслуговування (58,8%) У минулому навчальному році – з торговельно-комерційної діяльності, швейного та трикотажного виробництв.

Відповідно варто акцентувати увагу на стабільно високому значенні навчальних досягнень учнів з напрямку трикотажного виробництва та сфери обслуговування.

Відсоток учнів, які мають початковий рівень знань, був незначним і коливався від 0,1 до 0,3%. Спостерігався лише з напрямів громадського харчування та автомобільного транспорту.

У додатку Е наведено динаміку середнього балу з предметів професійно-теоретичної підготовки. У результаті порівняння успішності учнів з предметів професійно-теоретичної підготовки у 2020/2021 н.р. та 2019/2020 н.р. можна дійти висновку, що **середній бал по області не змінився і становить 7,2**. Варто звернути увагу на значне зниження середнього балу за напрямом трикотажного виробництва (-1). **Хоча за даним напрямом все одно спостерігається найвищий середній бал з професійно-теоретичної підготовки, така динаміка протягом тривалого часу може призвести до негативних наслідків.**

Найвищий середній бал з предметів професійно-теоретичної підготовки - з напрямку трикотажного виробництва (8), найменший – з напрямку хімічного виробництва (6,6). У минулому навчальному році найвищий середній бал спостерігався з напрямку трикотажного виробництва, найнижчий – також з хімічного виробництва. **Варто звернути увагу на стабільно низький середній бал з напрямку хімічного виробництва.**

Середній бал за напрямками трикотажного виробництва, сфери обслуговування, хлібопекарського та макаронного виробництва, швейного виробництва - вище середньообласного рівня.

ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

На рис. 3 наведено розподіл учнів, які оволодівали професійно-практичними навичками, відповідно до рівнів навчальних досягнень (початкового, середнього, достатнього та високого). Більшість з них (62%) оволоділи відповідними практичними навичками на достатньому рівні, і а 18% - на високому.

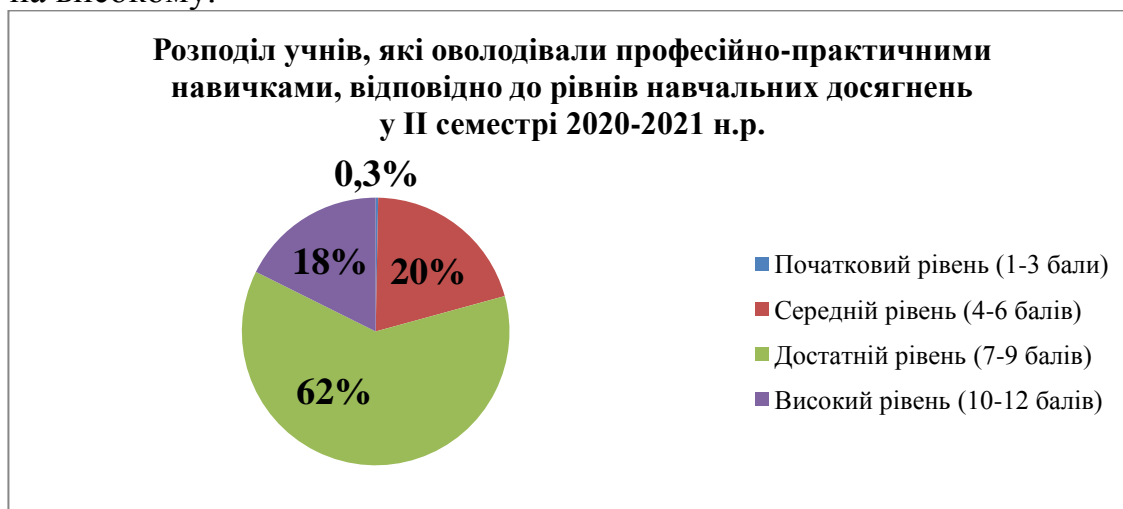

Рис. 3

У 2020/2021 н.р. найбільша частка учнів, які оволодівали професійно-практичними навичками **на високому рівні**, спостерігалася з напрямів хлібопекарського та макаронного (33,3%), торговельно-комерційної діяльності (22,5%), громадського харчування (22,4%), а також трикотажного виробництва (22,2%). У минулому навчальному році – із трикотажного виробництва, громадського харчування, сфери обслуговування, лісозаготівельних робіт.

Найбільший відсоток учнів, які оволодівали професійно-практичними навичками **на достатньому рівні**, спостерігався з трикотажного виробництва (77,8%), хімічного виробництва (66,7%) та залізничного транспорту (66,2%). У минулому навчальному році – з хімічного виробництва, лісозаготівельних робіт та трикотажного виробництва.

Відсоток учнів, які мають **початковий рівень** знань, був незначним і коливався від 0,1 до 0,4%. Спостерігався лише з напрямів швейного виробництва та громадського харчування.

Відповідно варто акцентувати увагу на значенні навчальних досягнень учнів вище середнього з напрямів трикотажного та хімічного виробництв.

У додатку К наведено динаміку середнього балу з професійно-практичної підготовки. У результаті порівняння успішності учнів з професійно-практичної підготовки у 2020/2021 н.р. та 2019/2020 н.р. можна дійти висновку, **що середній бал по області становить 7,6**. Значне підвищення середнього балу відбулося за напрямками залізничного транспорту (+1,7) та хімічного виробництва (+1). **За іншими напрямками, крім торговельно-комерційної діяльності, спостерігалася зниження середнього балу в межах від 0,1 до 0,5.**

Найвищий середній бал з професійно-практичної підготовки - з напрямку торговельно-комерційної діяльності (8,2), найменший – з напрямку хімічного виробництва (7). У минулому навчальному році найвищий середній бал спостерігався також з напрямів лісозаготівельних робіт, найнижчий – також з хімічного виробництва.

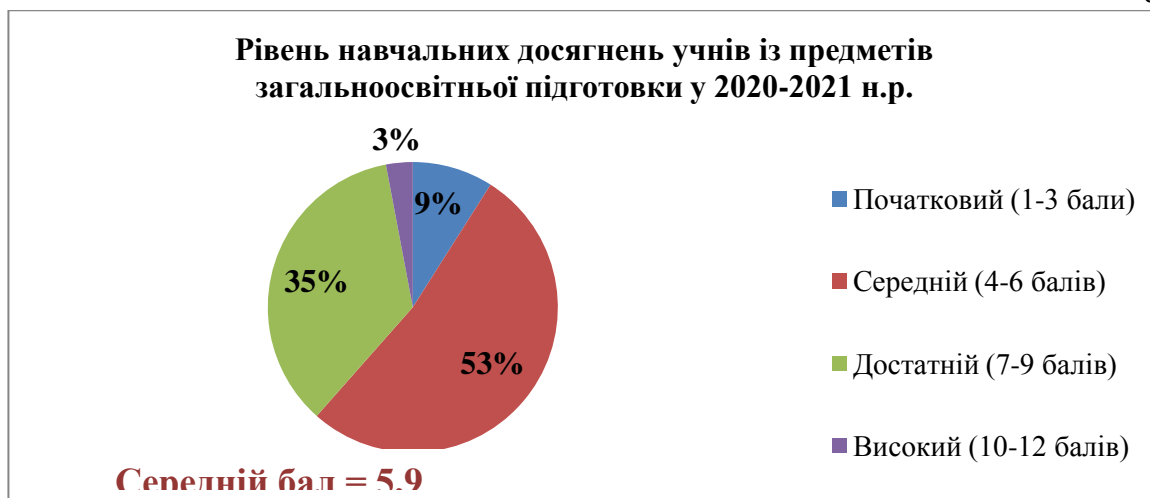
Хоча за напрямом хімічного виробництва спостерігається найнижчий середній бал з професійно-практичної підготовки, проте у динаміці варто відзначити його збільшення.

Середній бал за напрямками торговельно-комерційної діяльності, трикотажного виробництва, сфери обслуговування, сільського господарства, громадського харчування, залізничного транспорту, лісозаготівельних робіт, автомобільного транспорту - вище середньообласного рівня.

На основі отриманих результатів можна дійти наступних висновків:

ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ПІДГОТОВКА

Аналізуючи рівень навчальних досягнень учнів із загальноосвітньої підготовки, визначено, що 53% здобувачів освіти мають середній рівень навчальних досягнень із предметів загальноосвітньої підготовки; 35% - достатній, 9% - початковий, і лише 3% - високий.

Середній бал із предметів загальноосвітньої підготовки по області становить 5,9. Значення вище середнього балу спостерігається з таких предметів: «Всесвітня історія», «Зарубіжна література», «Інформатика», «Технології», «Громадянська освіта», «Захист України»; **нижче середнього** – «Математика», «Українська мова», «Іноземна мова», «Фізика і астрономія», «Хімія», «Історія України», «Українська література», «Біологія і екологія», «Географія». Такий розподіл предметів за рівнем середнього балу є стабільним протягом останніх років.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Середній бал учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти Сумщини з усіх видів професійної підготовки у II семестрі 2020/2021 н.р. становить 7,3. При цьому найвище його значення – традиційно за опанування практичних навичок – 7,6; загальнопрофесійна та професійно-теоретична підготовки – 7,2.

Визначено, що 58% учнів ЗП(ПТ)О мають достатній рівень навчальних досягнень; 28% - середній, 13% - високий (10-12 балів), близько 1% - початковий.

У 2020/2021 н.р. порівняно з 2019/2020 н.р. спостерігається незначне збільшення середнього балу за загальнопрофесійною підготовкою (на 0,1) (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння середнього балу за видами професійної підготовки з попереднім навчальним роком*

Напрямок	Загально-професійна підготовка	Професійно-теоретична підготовка	Професійно-практична підготовка	Професійна підготовка
Залізничний транспорт	-	7,0	7,8	7,4
Трикотажне виробництво	-	8,0	8,0	8,0
Швейне виробництво	8,2	7,5	7,4	7,7
Сфера обслуговування	7,5	7,7	7,9	7,7
Громадське харчування	7,8	7,2	7,8	7,6
Торговельно-комерційна діяльність	7,4	7,0	8,2	7,6
Лісозаготівельні роботи	7,3	7,1	7,8	7,4
Професії загальні для всіх галузей економіки	7,5	7,2	7,4	7,4
Середній бал по області	7,2	7,2	7,6	7,3
Сільське господарство	7,0	7,1	7,8	7,3
Хлібопекарське та макаронне виробництво	7,3	7,5	7,0	7,3
Автомобільний транспорт	6,7	7,1	7,7	7,2
Загальні професії електротехнічного виробництва	7,1	6,8	7,4	7,1
Будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи	6,7	6,7	7,5	7,0
Хімічне виробництво	6,5	6,6	7,0	6,7

* Темним кольором виділено комірки, середній бал у яких зменшується порівняно з попереднім семестром

Позивна динаміка середнього балу з усіх видів професійної підготовки спостерігається з напрямів залізничного транспорту, громадського харчування, загальних професій електротехнічного виробництва, будівельних, монтажних і ремонтно-будівельних робіт; **негативна динаміка** – сфери обслуговування, лісозаготівельних робіт.

Загалом середній бал з професійної підготовки по області не змінився.

Для запобігання негативним тенденціям у динаміці рівня навчальних досягнень та з метою уникнення негативних наслідків у майбутньому варто звернути особливу увагу на підвищення кваліфікації, ставлення до роботи, підготовки до занять педагогів і рівня знання учнів з напрямів підготовки: хімічного виробництва, сфери обслуговування, лісозаготівельних робіт.

Директор НМЦ ПТО
у Сумській області

Наталія САМОЙЛЕНКО

ДОДАТОК А

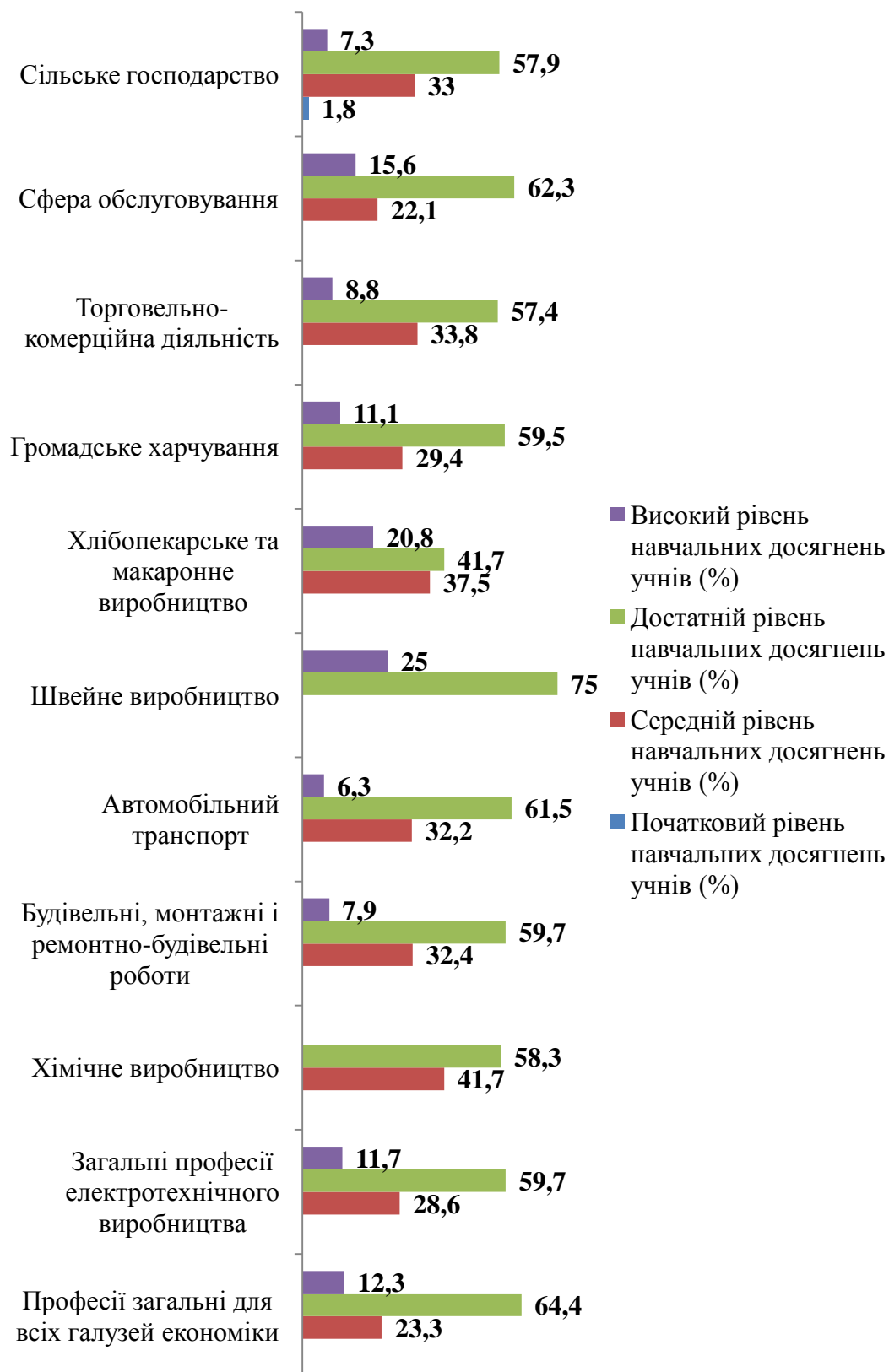
ДОДАТОК Б

Порівняння середнього балу з предметів загальноосвітньої підготовки у 2020-2021 та 2019-2020 н.р.

ДОДАТОК В

Рівень навчальних досягнень учнів із предметів загальнопрофесійної підготовки у II семестрі 2020/2021 н.р., % (за напрямками підготовки)

ДОДАТОК Г

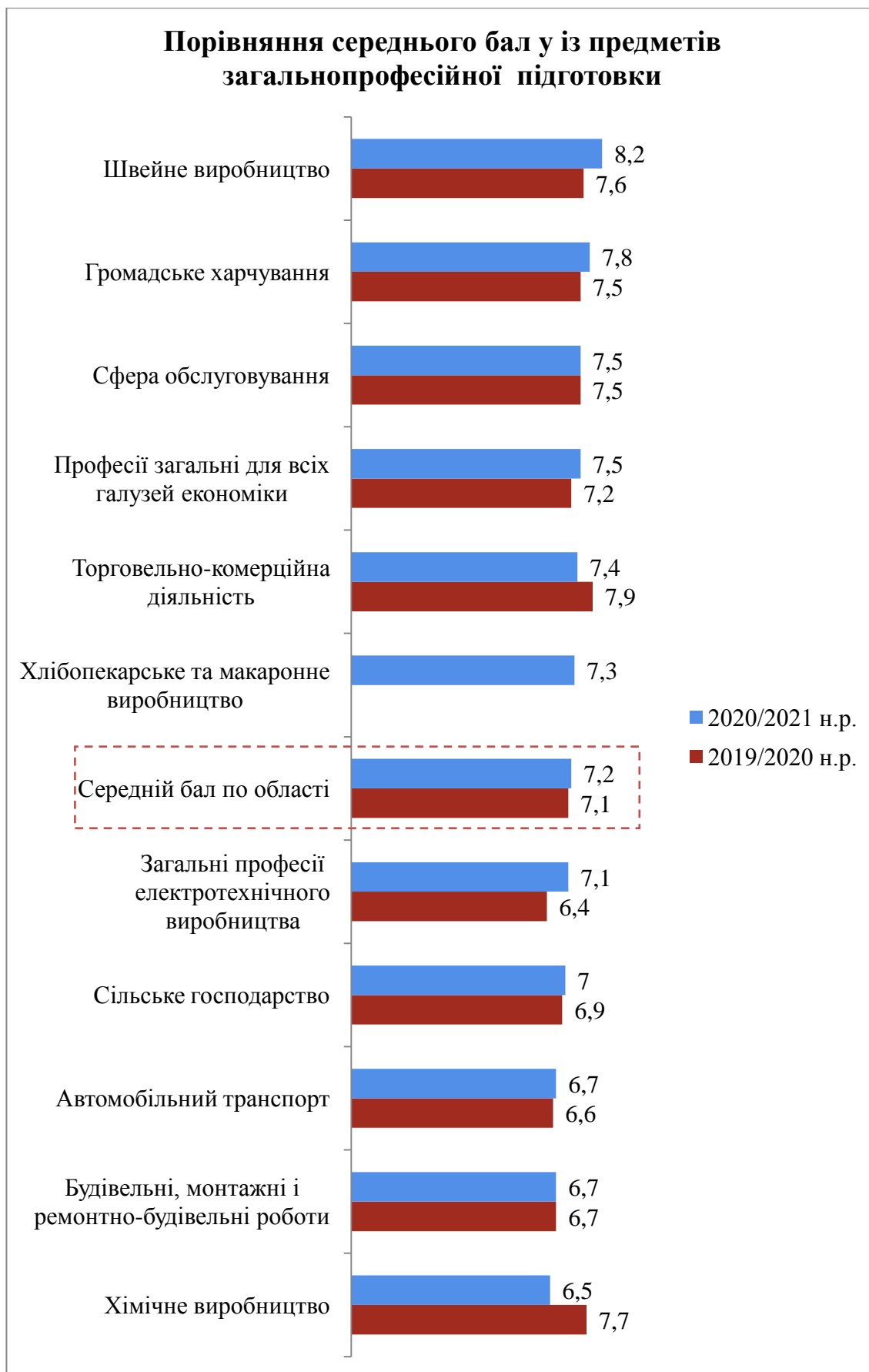

Рис. 4

ДОДАТОК Д

**Рівень навчальних досягнень учнів із предметів
професійно-теоретичної підготовки у II семестрі
2020/2021 н.р.**

ДОДАТОК Е

Рис. 6

ДОДАТОК К

Рівень навчальних досягнень учнів з професійно-практичної підготовки у II семестрі 2020/2021 н.р.

ДОДАТОК Ж

